

Beheerpakketten ANLb Water Periode 2023 – 2028

boeren
natuur

Agrarische
Natuur
Drenthe

Inhoud

13 Botanisch grasland	3
19 Kruidenrijke akkerranden.....	5
39 Bodemverbetering op grasland en bouwland	7

13 Botanisch grasland

Introductie

Tot in de vijftiger jaren waren veel graslanden rijk aan (bloeiende) kruiden en grassen. Botanisch grasland levert een belangrijke bijdrage aan de leefomgeving van vogels, insecten, amfibieën en kleine zoogdieren. Het gaat vaak om typisch 'ouderwets' grasland met een wat pollige structuur en verspreid voorkomende kruiden. De aanwezige kruiden zijn een voedselbron voor dieren: de aanwezige nectar trekt insecten aan die op hun beurt voedsel vormt voor diverse boerenlandvogels. Door randen/percelen die beweid zijn niet te bloten blijven de 'eilandjes' met langer gras behouden, ook deze leveren een biodiversiteitswaarde.

Schraal grasland draagt ook bij aan de waterkwaliteit, omdat uitspoeling van meststoffen op dergelijke percelen veel lager is dan bij intensief bemeste percelen.

Doelsoorten van de leefgebieden droge dooradering en open grasland waarvoor botanisch grasland meerwaarde heeft, onder andere: graspieper, patrijs, veldleeuwerik. Ook de kwartelkoning maakt gebruik van deze graslanden. Deze vogel broedt van ca. mei tot augustus.

Beheereisen

- Er wordt geen gebruik gemaakt van chemische onkruidbeheersing op minimaal 90 % van de oppervlakte. Het is alleen toegestaan voor pleksgewijze bestrijding van haarden van probleemkruiden zoals akkerdistel, ridderszuring, jacobskruiskruid en brandnetel met een rugspuit (driftvrij) op maximaal 10% van de beheereenheid en pas na overleg met het collectief;
- Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd;
- *Pakket c-d*: Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit [lijst b](#) zijn in transect aanwezig in de periode 1 april tot 1 oktober.

Beheervoorschriften

Aanvullend

- De randen liggen aan de buitenkant van het perceel;
- Het streven is dat er zo'n 15-20 verschillende kruiden per 25 m² aanwezig zijn.
- De beheereenheid heeft een minimale (rand)breedte van 3 meter en maximaal 9 meter bij Categorie Water (t.b.v. waterkwaliteit) of maximaal 12 meter bij Leefgebied Dooradering (t.b.v. vogels);
- De rand is in het Leefgebied Dooradering bij voorkeur gekoppeld aan zonnige kant van een landschapselement (bijv. sloot/houtwal);

Bemesten, beweiden, maaien en andere bewerken

- Hooilandranden worden niet beweid;
- De beheereenheid wordt in principe niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht. In overleg met het collectief kan een onderhoudsbemesting met ruige mest of bekalking worden gegeven (ongeveer één keer in de 5 jaar, afhankelijk van de situatie ter plekke);
- Als er wordt gemaaid, dan maaien en afvoeren, niet klepelen omdat dat de kruidenrijkdom onderdrukt;

- Maaien leidt tot het beste resultaat als het gefaseerd wordt gedaan: per maaibeurt ca 20% laten staan, bijvoorbeeld in de vorm van sinusbeheer. Dit zorgt voor variatie die flora, insecten en vogels ten goede komt en biedt betere vluchtmogelijkheden;
- Het grasland mag niet worden gescheurd of gefreesd.

Pakketvarianten en tarieven

Beheerpakket (per ha)		Indicatorsoorten	Tarief
13c	Botanisch waardevolle weiderand	4 uit lijst b	€ 1200,-
13d	Botanisch waardevolle hooilandrand	4 uit lijst b	€ 1600,-

19 Kruidenrijke akkerranden

Introductie

Beheerde akkerranden kunnen verschillende functies hebben. Ze kunnen dienen als broed-, schuil- en foerageergebied voor akkervogels, zoals de Grauwe Kiekendief, Veldleeuwerik en Patrijs. Dit is vooral aan de orde in grootschalige open akkerbouwgebieden, met voldoende brede randen. In kleinschalige landschappen kunnen akkerranden echter ook een belangrijke functie hebben, als voedselbron en schuilgelegenheid voor diverse soorten vogels, zoogdieren, insecten, reptielen en amfibieën. Tenslotte kunnen akkerranden langs waterlopen dienen als middel om drift bij chemische bestrijding in de akker naar de waterloop toe te verminderen. De natuurlijke vijanden die al dan niet ingezaaide kruiden aantrekken kunnen bovendien bijdragen aan een verminderde noodzaak voor chemische bestrijding.

In akkerranden wordt geen gewas geteeld. Ze zijn ingezaaid met een mengsel van kruiden en granen. Ze worden niet bemest en niet bespoten. Akkerranden brengen het mozaïekpatroon terug in het cultuurlandschap en zijn positief voor akkervogels. Vanwege de geringere bodemverstoring en de grotere bufferwerking boeken brede, meerjarige akkerranden beter natuurresultaat dan smalle, eenjarige randen.

Beheereis

Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 1 juni tot 1 september uit een combinatie van granen (niet zijnde maïs of graanstoppel), ingezaaide kruiden, eiwitgewassen (luzerne, rode klaver) of een combinatie van deze, maar nooit uit enkel granen.

Aanvullende beheervorschriften

Inzaaien

- Inzaaien met het AND zaadmengsel
- Er wordt ingezaaid in het najaar tenzij dit onmogelijk is vanwege de aanwezige hoofdteelt.
- Bij vernieuwing van een meerjarige rand in het najaar wordt er tussen 15 augustus en 15 oktober gezaaid.
- Een akkerrand in **open akkerland** is minimaal 9 meter breed of minimaal 6 meter aan beide kanten van een sloot (bij elkaar 12 meter).
- Een akkerrand voor **categorie water** is 3-4m breed en ligt langs een watervoerende sloot.
- Een akkerrand in **dooradering** heeft een breedte van 3, 6, 9 of 12 meter.
- Een akkerrand in open akkerland kan langs de rand van een perceel liggen, maar ook dwars over het perceel, bijvoorbeeld voor randen ten behoeve van de functionele agrobiodiversiteit (vaak gericht op plaagonderdrukkende insecten).
- Akkerranden liggen bij voorkeur 2 jaar (daarna vernieuwen of rouleren)

Maaien

- De beheereenheid dient jaarlijks ten minste tweemaal te worden gemaaid buiten de rustperiode van 15 april en 1 augustus.
- Delen die opnieuw zijn ingezaaid hoeven in het voorjaar niet te worden gemaaid. Bij voorkeur past u sinusmaaien toe. Dit maaien gebeurt evenwichtig verdeeld over de beheereenheid. Mocht bij extreme gevallen van veronkruiding maaien in de broedperiode noodzakelijk zijn, dan moet in overleg met AND van te voren de kruidenrijke akkerrand zorgvuldig worden nagezocht op broedgevallen.

- Bij maaiwerkzaamheden wordt het maaisel binnen een maand afgevoerd. In overleg met Agrarische Natuur Drenthe kan er voor worden gekozen om het maaisel niet of later af te voeren

Onkruidbestrijding, bemesting, beweiding en betreding

- Signaleer als goed beheerder tijdig of kruiden en graan goed opkomen en of er onkruiddruk ontstaat, zodat er eventueel tijdig maatregelen genomen kunnen worden.
- Mechanische en chemische onkruidbestrijding zijn niet toegestaan (om insectenrijkdom te bevorderen), met uitzondering van pleksgewijze bestrijding.
- Pleksgewijze bestrijding van haarden van probleemkruiden zoals akkerdistel, ridderzuring, jacobskruiskruid en brandnetel is alleen toegestaan met een rugspuit (driftvrij) op maximaal 10% van de beheereenheid en pas na overleg met het collectief.
- De beheereenheid mag niet worden beweid en/of bemest
- De oppervlakte mag wel worden meegenomen als mestplaatsingsruimte, echter de precieze invulling daarvan wordt in de loop van 2024 bekend.
- Beheereenheid mag niet worden bereden (toegangspad) en niet als wendakker worden gebruikt om schade aan de vegetatie of verstoring van broedende vogels te voorkomen
- De beheereenheid is vrij van slootafval.

Advies

Sinusmaaien levert een grote bijdrage aan de biodiversiteit, biedt meer dekkingsmogelijkheden voor vogels en kuikens en vermindert predatie. Varieer tijdens het maaien ook met verschillende hoogte in maaien. Het maaisel van de beheerde kruidenrijke akkers kan gebruikt worden voor bodemverbetering via compostering of als bokashi.

Pakketvariant

Pakketcode	Pakketnaam	Vergoeding/ha
19a	Kruidenrijke akkerrand	€ 2.550,-

39 Bodemverbetering op grasland en bouwland

Introductie

Dit pakket richt zich op verbetering van de bodem van grasland en bouwland door het opbrengen van organische mest, bodemverbeteraars of met plantenresten. De structuur, chemische samenstelling en bodemleven hebben hier baat bij. Doordat er organische stof wordt toegevoegd aan het perceel, houdt de bodem meer koolstof vast en verbetert de infiltratiecapaciteit van de bodem én kan de bodem het vocht beter vasthouden.

Beheereisen

- *Pakket a:* Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit [lijst b](#) ten behoeve van specifiek doel zijn in transect aanwezig in de periode 1 april tot 1 oktober.
- *Pakket a en d:* Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd.
- *Pakket a, b en d:* Vaste mest is opgebracht (vaste mest: dierlijke meststoffen die niet verpompbaar zijn; besluit meststoffen 1Ai; Bijlage i uit Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (Tabel I) rund (10,13), paard (25), schaap (56)), dan wel met bodemverbeteraars gericht op bodembioologie uit [lijst a](#).
- *Pakket c:* Plantresten (a), [lijst conform 6](#) (b) en/of andere bodemverbeteraars (c) al dan niet opgebracht, zijn ondergewerkt binnen 2 weken na aanbrengen.

Aanvullende beheervoorschriften

- Volg de wettelijke uitrijperioden.
- Volg de lijsten* van toegestane meststoffen en bodemverbeteraars zoals opgenomen in bijlage 4 bij de SVNL

Pakket a:

- Bemesting is alleen toegestaan met vaste strorijke mest.
- De vaste mest wordt in één keer opgebracht.
- Op de oppervlakte wordt ten minste 10 en maximaal 20 ton vaste mest per hectare uitgereden.

Pakket b:

- Vaste mest en bodemverbeteraars met dierlijke meststoffen worden direct ondergewerkt (dit is een wettelijke verplichting).

Pakket c:

- Plantenresten worden in één keer opgebracht en binnen twee weken na aanbrengen ondergewerkt.
- Enkel bodemverbeteraars zonder dierlijke meststoffen vallen onder dit pakket (bv compost, stro, e.a.)

Pakket d:

- Vaste mest of bodemverbeteraars voor grasland worden in één keer opgebracht.

Meldingen

U moet na uitvoeren van het beheer binnen **5 werkdagen melding** doorgeven. Dit kan via www.mijnboerenatuur.nl. In de handleiding staat hoe u een melding in kan voeren. U kan ook een mail sturen naar uw gebiedscoördinator. Vermeld daarin het nummer van de beheereenheid, de oppervlakte waarop ruige mest is uitgereden en de uitvoeringsdatum.

Pakketvarianten

Pakketcode	Pakketnaam	Vergoeding/ha
39a	Bodemverbetering grasland met enkel ruige stalmest	€1.100,-
39b	Bodemverbetering bouwland met vaste mest of bodemverbeteraars	€100,-
39c	Bodemverbetering bouwland met gewasresten (onderwerken)	€450,-
39d	Bodemverbetering op grasland met vaste mest of bodemverbeteraars	€100,-

